

Rampjaar Herdenking 1672 - 2022

Wat is een rampjaar eigenlijk? Het jaar 2020 zal veel mensen voor altijd in herinnering blijven. Want in dat jaar heeft Corona ons overvallen. Wat heeft dat virus een invloed gekregen op onze maatschappij. We wassen onze handen kapot, niezen in onze elleboog en dragen een mondkapje. En bovendien zijn we iedere keer in lockdown en quarantaine. Maar veel ernstiger is de druk op de zorg en het toenemende aantal doden. Bovendien is er veel onvrede over allerlei maatregelen die niet leuk zijn voor onze bevolking. Het jaar 2020 en ook 2021 kunnen we dus met recht rampjaren noemen. Zowel jongeren als ouderen zullen het daarover eens zijn. Terwijl het **eigenlijke** Rampjaar pas dit jaar, in 2022, zal plaatsvinden. Of in ieder geval de **herdenking** daarvan.

Er zijn overeenkomsten tussen 1672 en het heden. We hebben het coronavirus niet zien aankomen, we konden ons dat niet voorstellen en zo zagen 350 jaar geleden de mensen in Nederland de oorlog niet aankomen. Het overviel de regenten, de regering in Den Haag. De aanval op de Republiek door de Fransen, Engelsen en de bisschoppen van Münster en Keulen kwam voor velen als een donderslag bij heldere hemel. In jullie geschiedenisboeken kun je de volgende uitspraak vinden over het jaar 1672: *Het volk was redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos*. Het voortbestaan van ons land stond op het spel en de onzekerheid was groot. Die onzekerheid over de toekomst was toen (en is ook nu) niet fijn voor ons volk.

In de tweede helft van de 17e eeuw had de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden naast drie zeeoorlogen met Engeland ook te maken met twee Münsterse oorlogen. De prins-bisschop van Münster zag zijn kans schoon om tijdens de tweede én de Derde Engelse Oorlog zijn positie aan de oostgrens van de Republiek te versterken. De Regge was een geschikte waterweg voor wapen- en troepenvervoer. Zeker in het Rampjaar 1672, toen de Republiek behalve met Engeland ook nog in oorlog was met Frankrijk en Keulen, hebben de Münsterse troepen in het oosten van ons land danig huisgehouden. Groenlo, Bredevoort, Coevorden en Groningen zijn door de bisschop belegerd en ook Rijssen maakte kennis met zijn niet al te vriendelijke manier van optreden.

De bisschop van Münster, Berend van Galen, plunderde Rijssen vlak na de jaarwisseling in 1666 én in 1672. De strategisch belangrijke brug over de Regge had het beide keren zwaar te verduren. Van de brug bleef geen enkele pijler overeind.

De bisschop van Münster beschouwde zichzelf als de nieuwe landheer van deze gebieden en hij nam een aantal maatregelen, zoals het weer invoeren van de rooms-katholieke godsdienst en het verbod op het houden van protestantse erediensten.

De dominee werd weggestuurd om in Holland in ballingschap te gaan, zoals zoveel predikanten uit deze omgeving. Rijssen had weer twee jaar lang een pastoor, Joannes Swerinck. De Schildkerk werd intussen gebruikt als paardenstal van de cavalerie. De Münsterse soldaten stalen als de raven. De buit van een veroveraar gold in die tijd als onderdeel van de soldij van de soldaten. Om aan vlees te komen werd er van menige Rijssense boer een koe gevorderd die in de magen van de Münstersen verdween. Dat leverde de prins-bisschop, naast vele andere bijnamen, ook nog de bijnaam “Berendje de koodief” op.

Uit het verhaal “Bommen Berend verjaagd uit Rijssen” kun je opmaken dat van Galens aanvallen en veroveringen uiteindelijk op niets uitliepen. Na overal grote verliezen geleden te hebben moest hij zich terugtrekken. Van Galen sloot, evenals Engeland en Keulen, in 1674 vrede met de Republiek. Hij liet het oosten van het land verwoest en geplunderd achter.

Christoph Bernard Freiherr von Galen

(Meestal wordt hij Bernard van Galen genoemd)

Zijn bijnamen:

Bommen Berend

Berendje de Koodief